

meglett észrevételeket legyen szabad kiegészíteni azzal, hogy az elméleti síkon elhelyezkedett munkának az érdemes szerző részéről olyan folytatását várjuk, ahol e tárgykörnek — éppen nevelési szempontból annyira szükséges — gyakorlati feldolgozása is sorra kerül.

* * *

A sok jó gondolatra serkentő könyvnek minden tanári könyvtárban ott a helye; a könyv forgatása hasznot jelent minden nevelőnek.

Dr. Kováts József.

Hóman Bálint: Szent István és kora. (Királyi Magyar Egyetemi Nyomda.)

Szent István ünnepi esztendejének legmértőbb befejezése és az első magyar királyról írt hatalmas biográfia, melyet középkori magyar történetírásunk egyik legkiválóbb kutatója és ismerője, a kitűnő történettudós, Hóman Bálint írt. A történetíró éleslátásával, igazságkeresésével, bölcs mérlegelésével, józan tárgyilagosságával és a vallásos lélek hódolatával rajzolja meg a szent életű nagy király alakját, életét, eszméit és történelmi jelentőségét. Megelevenedik előttünk az országépítés csodálatos munkája, hűséges és plasztikus képet kapunk az ország népi összetételéről, gazdasági és társadalmi viszonyairól. Három évtizedes tudományos munka eredményeinek reflektorfényében úgy állítja eléink a magyar nemzet első királyát, hogy igaz mivoltában lássuk „az apostolt és egyházszervezőt, a népművelőt, az egységteremtőt és nemzetreformátort, a törvényhozót és államrendezőt, az országépítőt és honvédelmezőt, az igazi bírót és győzelmes hadvezért, a vármegyék és városok alapítóját, új magyar életformák bevezetőjét és nagy nemzeti célok kijelölőjét, a magyar gondolat és haladáseszme megtestesítőjét,” hogy kilencszáz esztendő történelmi távlatában is érezzük tanítását, ösztönzését, útmutatását és hitet, bizalmat és erőt meríthessünk ezekből mi és minden idők magyarja.

A magyar történetírásnak ezt a remekművét, mely világos és csiszolt stílusával az olvasók legszélesebb rétegei számára is kivételes élvezetet nyújt, minden magyar érzésű, kultúránkat szíven viselő embernek ismernie kell. A számos képmelléklettel gazdagított művet, jelentőségéhez méltó ünnepi kiállításban adta ki a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. Ára 8.— pengő.

VEGYESEK.

Pax Paedagogica. Már-már azt hittem, hogy a pedagógiai béke érdekében a N. Sz. 65—72. lapján megköcskáztatott, alapjában jóhiszemű elme-futtatásom a pusztában elhangzott kiáltás sorsára jut, amikor kellemes meglepetésemre a 311—20. lapon megjelent közlemény erre alaposan rácafol. Köszönettel vettem és érthető figyelemmel kísértem a t. szerzőnek széleskörű pedagógiai irodalmi tájékozottságra valló fejtegetéseit, amelyeknek során vélt igaza érdekében az új iskola hazai és külföldi fegyvertárából meritett érveket, idézeteket valóságos pergőtűzben sokoztatta fel ellenem, aminthogy természetesen én is azokat a tanúvallomáso-

kat szólítottam sorompóba, amelyek saját álláspontomat legjobban támogatták. Hét lapon részletesen foglalkozik az „optikai csalódásom” okozta három „vadcsoportommal”, amelyeket elismerésre méltó készséggel, de szerinte elfogult, egyoldalú beállításban igyekeznek megcáfolni, a nélkül hogy fejtegetéseimnek jó szándékú alaphangját, elismerné. Már most mitévő legyek? A contra után contra, majd esetleg subcontra következnek: egyenként kellene az ellenvetésekre kitérnem, ami — úgy látom — aligha eredményezne egységes alapot és e folyóirat terjedelmére is károsan hatna vissza. E helyett beérem annak a kijelentésével, hogy azt, amit

írtam, több mint félévszázad folyamán kialakult pedagógiai hitvallásom sugallta: abból nincs mit letagadnom, sőt a válasz visszahatásaként („optikai csatlódások“ és „vádcsoportok“ amott is akadnak) azt még ki is tudnám egészíteni. Nyugodtan bízom tehát ügyünk elbírálását az elfogulatlan, értsd: még nem százszázalékosan elpszichologizált olvasóra.

A válasz t. szerzője azon kezdi, hogy „mérközés“ helyett „összedolgozó módszerre“ van szükség, végül pedig kijelenti, „hogy nincs miért békét kötni“. Ezzel szemben én úgy érzem, hogy ez utóbbi feltétele amannak és ezért a visszhang aligha fogja előmozdítani a kölcsönös megértést és megbecsülést. Amennyiben a t. cikkíró és i. t. pártfogóitjai immár azt hinnék, hogy most aztán alaposan elverték rajtam a port és végleg leszereltek, lehengettek, ezt az örömet és elégtételt legkevésbé sem vitatom el tőlük, viszont azonban engedjék meg, hogy én ezzel a pesti kiszólással vigasztalódjam: Annyi baj legyen.

Kemény Ferenc.

A szegedi Tankerület Közoktatási Tanácsának megalakulása. Folyó hó 14-én tartotta meg a szegedi tankerület Közoktatási Tanácsa első ülését. A 23 tagból álló Közoktatási Tanácsot a vallás- és közoktatásügyi Miniszter 1935: VI. t. c. alapján szervezte meg, hogy nevelési és oktatási ügyekben véleményező és kezdeményező szerv legyen. Tagjait a tudományos világ, tanügy és a társadalomnak tanügy iránt érdeklődő kiválóságai közül nevezték ki.

Az alakuló ülésen teljes számban megjelent tanácstagokat dr. Kisparti János tankerületi kir. főigazgató meleg szavakkal üdvözölte, Rámutatott a Tanács fontos szerepére, a nevelési és oktatási intézmények munkásságára, azoknak a szegedi Tankerületben való helyzetére, továbbá ismertette a Tan-

kerület multját és jelen helyzetét. Ismertetéséből kitűnik, hogy a szegedi Tankerület január 12-én volt 50 éves. Érdekes adatokkal világitotta meg a Tankerület oktatási intézményeit. Adataiból kitűnik, hogy a szegedi Tankerületben van 1359 oktatás-nevelést szolgáló intézmény 148.031 tanulóval.

Dr. Várkonyi Hildebrand egy. ny. r. tanár, a Tanács elnöke hálás szavakkal köszönte meg az üdvözlést és a miniszter részéről a tagok iránt megnyilvánult bizalmat. Programbeszédében közölte, hogy a Tanács működését mindenkor a kiadott szabályzat keretében fogja teljesíteni. Öszinte meleg kapcsolatot kíván fenntartani a tanügyi hatóságokkal, iskolákkal, a Magyar Nevelők Egyesületével. A tanács bizottságai útján érdeklődését nemcsak az iskolák beléletére és felszerelésére, az oktatók hazafias munkásságára, hanem a társadalomnak az iskolák iránt megnyilvánuló óhajaira és kívánságaira is ki fogja terjeszteni. A tankerületi kir. főigazgató eddigi működésének hatására megszűnt az iskolafajok öncélú élete, mert arra most egymást megértő és becsülő, egymást támogató testvér-intézmények lettek új szellemükben és a nemzetnevelés szolgálatában. Ezt a szellemet ápolni, a kapcsolatokat kimélyíteni, a keresztény nemzeti jövőt ez úton is odaadással szolgálni lesz a Tanács egyik legszebb feladata.

Az alakuló ülés a továbbiakban Géher Lajos titkár ismertetésében a szervezési, ügyviteli és a megindult működési ügyeket tárgyalta és vitatta meg.

A szegedi Tankerület Közoktatási Tanácsának elnöke Várkonyi Hildebrand dr. egy. ny. r. tanár, alelnöke Járay Imre tanügyi főtanácsos, a szentesi áll. gimn. igazgatója, titkára Géher Lajos főigazgatósági szakelőadó lett. Tagokká a vallás és közoktatásügyi miniszter Balás Béla, orosházi mezőgazdasági középiskolai igazgatót, S. Bálint György